

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-22995724

Konu : Soru Önergeleri (7/33677)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/33677
6K 12

İlgi : 16.09.2025 tarihli ve 1699431 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Hüsmen KIRKPINAR tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/33677 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/33677 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: DD5F4744-BCA0-48FB-884A-40852FFAA39A

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

İzmir Milletvekili Sayın **Hüsmen KIRKPINAR**'a Ait 7/33677 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Bakanlığımız suç mağduru olması, hakkında adli süreç yürütülmesi, (08.08.2026 tarihli ve 7593 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanununun 3'ncü maddesinin 1'inci fıkrasının a/2 bendinde yer alan "suça sürüklenen" ibaresi "adli süreçteki" şeklinde değiştirilmiştir.) madde bağımlısı olması ve refakatsiz olmaları nedeniyle hakkında koruma ve bakım kararı verilen çocukların kurum bakımından faydalanmalarını ve bu süreçte eğitim ve sağlık durumlarına ilişkin takiplerinin yapılarak alanında uzman meslek elemanlarından psikososyal destek almalarını sağlamaktadır.

Adli süreçteki çocuk kavramı 5395 sayılı Kanun ile kurumsal hizmetlerimiz arasına girmiştir. Suç mağduru çocuk, korunmaya ihtiyacı olan çocuk kavramının içinde yer almakta olup 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda korunma ihtiyacı olan çocuk "bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk" şeklinde tanımlanmıştır.

Hakkında adli süreç yürütülmesi sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psikososyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitemiz ihtisaslaştırılmıştır. Bu kuruluşlar, bahse konu çocukların olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travma ve/veya davranış bozukluklarını giderme amacıyla rehabilitasyon süreci tamamlanıncaya kadar geçici süre bakım ve korunmalarının sağlandığı, bu süreçte aile, yakın çevre ve toplum ile ilişkilerinin düzenlenmesine yönelik çalışmaların yürütüldüğü, kız ve erkek çocuklara yönelik ayrı ayrı yapılandırılan ev tipi sosyal hizmet kuruluşlarıdır.

Korunma ve bakım altında bulunan çocuklara ve ailelerine uygulanmak üzere Psikososyal Destek ve Müdahale Programı olan Anka Çocuk Destek Programı geliştirilerek uygulamaya konmuştur. Anka Çocuk Destek Programı ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

Ayrıca, adli süreçteki ve yüksek risk grubunda bulunan çocuklara yönelik olarak geliştirilen Güçlendirici Bakım Modeli ile çocukların rehabilitasyon süreçlerinin yalnızca Bakanlığımız hizmetleriyle sınırlı kalmadan; eğitim, sağlık, güvenlik, adalet, gençlik ve spor ile manevi destek alanlarını kapsayan çok disiplinli bir yaklaşımla yürütülmesi hedeflenmektedir. Güçlendirici Bakım Modeli; adli süreçteki, madde kullanımı riski bulunan veya çoklu risk faktörlerine maruz kalan çocukların yalnızca korunma ve bakım hizmetleriyle değil, bütüncül, çok disiplinli ve bireyselleştirilmiş bir yaklaşımla desteklenmesini esas alan bir hizmet modelidir. Model, çocuğun risk ve ihtiyaçlarının yalnızca kurum içi değerlendirmelerle sınırlı kalmaksızın; eğitim, sağlık, adalet, güvenlik, sosyal çevre ve aile boyutlarıyla birlikte ele alınmasını öngörmekte olup, her çocuk için özel olarak hazırlanan bireysel müdahale planları doğrultusunda ilerlemektedir. Bu kapsamda çocukların psikososyal iyilik hâlinin güçlendirilmesi, riskli davranış örüntülerinin azaltılması, suça yeniden sürüklenmenin önlenmesi ve toplumsal uyumlarının artırılması hedeflenmektedir. Modelin en temel unsurlarından biri, kurumlar arası

koordinasyonun sistematik ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulmasıdır. Bu çerçevede Bakanlığımız koordinasyonunda; Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile ilgili diğer kurum ve kuruluşların aktif katılımı sağlanmakta; çocukların eğitim süreçlerinin kesintisiz devam etmesi, bağımlılık tedavi hizmetlerine erişimleri, güvenli ortamda bulunmaları ve adli süreçlerinin çocuğun üstün yararı doğrultusunda yürütülmesi temin edilmektedir. Özellikle valilikler koordinasyonunda yürütülen yerel düzeydeki mekanizmalar aracılığıyla, çocuklara sunulan hizmetlerin etkinliği artırılmakta ve kurumlar arası bilgi akışı güçlendirilmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca her ilde oluşturulmuş *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda;

- *Sokakta Risk Altında Bulunan Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığı ile alan taramaları yapılmakta, tespit edilen çocuk ve ailelere yönelik yürütülen çalışmalar sonucunda çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca çocuğun ailesine rehberlik hizmeti sunulmakta, gerek görülmesi halinde aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte ve çocuk kurum bakımına alınabilmektedir.
- *Risk Altında Bulunduğu Okullar Tarafından Değerlendirilen Çocuklara Yönelik Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları* kapsamında okullarda rehberlik servisi, okul yönetimi ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde okula devamsızlığı gibi göstergelerle yapılan değerlendirmeler sonucunda risk altında olduğu değerlendirilen veya sosyal hizmet müdahalesi gereken çocukların ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik ailelerle görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonrası çocuğun ve ailenin ihtiyaçları belirlenerek, buna yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici tedbirler alınmakta, gerekli mesleki çalışmalar gerçekleştirilmekte, çocuğun aile ve okul ortamında takibi yapılmaktadır. Ayrıca okullarda ve aile görüşmelerinde Bakanlığımız hizmetlerine ve ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattına ilişkin bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.
- *Risk Altında Bulunan Çocukların İzlenmesine Yönelik Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları*, çocukların önlenebilir risklerden korunması ve sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla, koruma kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, adli süreçteki, ihmal edilen, sokakta çalıştırılan veya diğer nedenlerle risk altındaki çocukların ve ailelerinin uzman ekipler tarafından düzenli aralıklarla izlenerek, durumlarına uygun desteklerden yararlanmalarının sağlanması amacıyla düzenli aralıklarla hane ziyareti yapılarak çocuğun ve ailenin risk ve ihtiyaçları değerlendirilmektedir. Gerektiğinde mesleki müdahale ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da yönlendirme yapılmaktadır.
- *Kırsal Bölgelerde Koruyucu ve Önleyici Hizmet Çalışmalarını Yürüten Çocuklar Güvende Ekip Çalışmaları* kapsamında köy ziyaretleri gerçekleştirilmekte; bu ziyaretlerde köylerde yaşayan çocukların durumları, aileleri ve köyde bulunan kamu görevlileriyle değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, çocuklar ve aileleri ihtiyaç duydukları sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmakta, risk altında olduğu tespit edilen çocuklar hakkında ilgili mahkemeden koruyucu ve destekleyici tedbir

kararları alınmaktadır. Okula devam etmediği tespit edilen çocukların okula devamlarının sağlanması konusunda gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğü önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. SED Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan desteklenmesini temel almaktadır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanların İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek sahibi olmalarına çalışılmaktadır.

Ayrıca SED Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla 2017 yılında başlatılan “SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi” kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır. Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

İhtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektedir.

SED Hizmetine ihtiyaç duyan hanelere yönelik olarak uygun bulunması halinde Bakanlığımız tarafından yürütülen diğer çocuk odaklı sosyal ve finansal destek programları da uygulanabilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, diğer Bakanlıkların görev ve yetki alanına girdiğinden Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.